

Informator

ISSN 1731-2337

URZĘDU MIASTA CZĘSTOCHOWY

styczeń / luty 2008 r.

Nowa hala dla Norwida

W ostatnim dniu stycznia uroczystie oddano do użytku nową halę sportową z zapleczem techniczno – sanitarnym przy Zespole Szkół im. Cypriana Kamila Norwida.

Pełnowymiarowa Hala jest bliźniaczo podobna do zrealizowanej w roku 2004 przy LO im. Kopernika, ale jest znacznie większa, dlatego na jej budowę wydano więcej pieniędzy - 4 mln 200 tys. złotych. Poza tym, teren, na którym ją wybudowano musiał zostać wcześniej wzmocniony betonowymi palami, na których posadowione zostały fundamenty.

Hala zlokalizowana przy szkole od strony Alei Jana Pawła II, jest pełnostandardowym obiektem sportowym o wymiarach 44 na 25 metrów. Z budynkiem szkoły połączona została łącznikiem. Ma powierzchnię całkowitą 1770 m kw., kubaturę 12061 m sześciennych. W hali znajdują się boiska do piłki siatkowej, ręcznej, koszykowej, tenisa ziemnego, z możliwością podziału kurtynami na boiska treningowe.

We wrześniu 2007 roku Miasto pozyskało na ten cel w ramach dofinansowania środki w wysokości 998 tys. zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. O dofinansowanie wnioskował Urząd Miasta – dzięki temu budowa hali została zatwierdzona do finansowania w ramach „Wojewódzkiego Programu Rozwoju Bazy Sportowej” na rok 2007.

Sala wyposażona jest również w wygodne

dla kibiców rozkładane trybuny. Widownia może mieć 390 miejsc (214 miejsc stałych, 6 miejsc dla niepełnosprawnych, 176 miejsc ruchomych - dostawiane ławki). Budowa trwała od maja 2006 do grudnia 2007. Zastosowano nowatorską formułę przykrycia hali blachą stalową profilu ABM ukształtowaną w łuki. Dwie warstwy blachy stalowej są uzupełnione ociepleniem z wełny mineralnej.

Inwestycja Polimexu-Mostostal za 48 mln Przybędzie 200 miejsc pracy

200 miejsc pracy przybyło w Częstochowie po wybudowaniu przez Polimex-Mostostal, kosztem 48 mln złotych, nowej ocynkowni, na terenach po byłej Hucie Częstochowa.

Dotychczas Polimex-Mostostal dysponował dwoma tego rodzaju obiektami, w Siedlcach i w Dębicy. Ocynkownia w Częstochowie będzie 2. pod względem wielkości ocynkownią w Polsce, a trzeba powiedzieć, że zakład w Siedlcach jest największym tego typu zakładem w Europie. Polimex-Mostostal zainwestował w Częstochowie 48 mln zł, dzięki czemu częstochowska ocynkownia jest najnowocześniejszą technicznie, spełniającą europejskie normy środowiskowe ocynkownią w Polsce.

Dokończenie - str. 3

W numerze:

- Promotorzy naszej gospodarki.....str. 2
- Wnioski przez internet.....str. 3
- Powstaje Akademickie Centrum Sportowe.....str. 3
- Jaki był 2007 rok.....str. 4-5
- Rok Biegańskiego.....str. 6
- Z prac Rady, nowi Radni.....str. 7
- Będzie się działo w III Alei - rok pełen imprez.....str. 8

Rocznica stanu wojennego

W kaplicy Matki Bożej na Jasnej Górze 13 grudnia ub. r. odbyła się uroczystość upamiętniająca 26. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego. Poświęcono Sztandar Stowarzyszenia Więzionych, Internowanych i Represjonowanych „WIR” w Częstochowie – jego chrestnymi byli przewodniczącą Stowarzyszenia - Anna Rakocz i Prezydent Częstochowy - Tadeusz Wrona.

W uroczystości uczestniczyły poczty sztandarowe, władze stowarzyszenia, parlamentarzyści, przedstawiciele NSZZ Solidarność Regionu Częstochowskiego.

Gazela Biznesu dla Wodociągów

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego SA już po raz czwarty zostało laureatem prestiżowej nagrody – Gazela Biznesu. Wyróżnienie to przyznawane dynamicznie rozwijającym się firmom jest powszechnie znane i stanowi już ikonę identyfikowaną z rzetelnością, wiarygodnością i dobrą marką. Podstawowym celem rankingu jest promocja szybko rozwijających się firm, takich, które odnotowują wzrost przychodów ze sprzedaży i dodatni wynik finansowy niezależnie od warunków gospodarczych.

Nielatwo jest otrzymać prestiżową statuetkę. Firma musi uzyskać pozytywną opinię na temat swej wiarygodności, solidności i przejrzystości działania. W rankingu uwzględniane są nie tylko wyniki finansowe za ostatni rok działalności, ale badana jest też dynamika rozwoju firmy.

CzPK - Firma Przyjazna Środowisku

Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sobuczynie zostało laureatem IX Edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego "Przyjaźni Środowisku". Tytuł Firmy „Przyjaznej Środowisku” i statuetkę w Kategorii Przedsiębiorstwo – Firma Przyjazna Środowisku wręczono podczas uroczystej gali w Hotelu Victoria w Warszawie.

To jeden z najbardziej znanych i prestiżowych konkursów ekologicznych w Polsce. Narodowy Konkurs Ekologiczny "Przyjaźni Środowisku" organizowany jest już od 9 lat pod Patronatem Honorowym Prezydenta RP przez Centrum Wspierania Inicjatyw Poza-rządowych. Przy podejmowaniu decyzji o nadaniu tytułu brana jest pod uwagę skala przedsięwzięć proekologicznych, nowatorstwo, wpływ na środowisko naturalne, a także prowadzenie działalności związanej z edukacją ekologiczną, promocją ochrony środowiska.

Miniaudyty Mojej Szkoły

- to nazwa konkursu zorganizowanego przez Urząd Miasta Częstochowy i Fundację na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii w Katowicach w ramach wspólnie realizowanego projektu pn. „Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji dotyczących ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju gospodarki energetycznej na poziomie lokalnym” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Do udziału w konkursie zaproszone zostały wszystkie częstochowskie szkoły ponadgimnazjalne. Zwycięzcą okazał się Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego. Zadaniem uczestników konkursu było oszacowanie ilości zużywanej energii przez daną szkołę i jej wpływu na środowisko (m.in. na podstawie faktur). Następnie uczniowie mieli wskazać sposoby i przedsięwzięcia zmniejszające zużycie energii w swojej szkole, a potem oszacować ich efekty energetyczne i ekologiczne.

Konkurs miał na celu włączenie uczniów szkół ponadgimnazjalnych w działania zmierzające do optymalizacji zużycia mediów, a tym samym poprawy jakości otaczającego nas środo-

wiska. Dlatego najwyżej punktowanym kryterium w ocenianych pracach były propozycje zmniejszenia zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych.

Nagroda był komputer przenośny wraz z dodatkowym oprogramowaniem RETScreen pozwalającym na ocenę przedsięwzięć w zakresie efektywności energetycznej oraz wykorzystanie czystych i odnawialnych technologii. Ponadto laureat otrzymał urządzenia współpracujące z zestawem komputerowym: 2 liczniki energii elektrycznej, luksomierz, wilgotnościomierz, termometr, 2 wyłączniki czasowe, żarówki energooszczędne do oceny energetycznej budynku szkoły.

Komisja przyznała także wyróżnienie dla szkoły charakteryzującej się najlepszymi wskaźnikami efektywności energetycznej. Otrzymał je Zespół Szkół im. Bolesława Prusa.

Promotorzy naszej gospodarki

Prezydent Miasta Częstochowy podczas ostatniego w roku, uroczystego posiedzenia Rady Gospodarczej po raz kolejny wręczył wyróżnienia „Promotor Częstochowskiej Gospodarki”.

Wyróżnienia przyznawane są za wyjątkowe zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Statuetkę i tytuł Promotora Częstochowskiej Gospodarki otrzymał Metal Union Sp. z o.o. Firma Metal Union jest aktywnym członkiem organizacji BCC, zaangażowanym w działania na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i budowania społeczeństwa obywatelskiego. Jest rzetelnym partnerem biznesowym i może poszczycić się znaczącymi osiągnięciami w dziedzinie wprowadzania nowych technologii oraz realizowania poważnych inwestycji. Pozycję firmy i najwyższą jakość jej produktów potwierdzają liczne

nagrody i wyróżnienia przyznane jej w ostatnim czasie – m.in. otrzymane w 2007 roku Godło Promocyjne Teraz Polska (to pierwsza od 12 lat firma z Częstochowy, która uzyskała tę zaszczytną nagrodę i w ten sposób przyczyniła się istotnie do promowania naszego miasta).

W 2007 roku nominowani do Wyróżnień Prezydenta zostali: BIG – DUO Informacja Gospodarcza, Drukarnia „Print Cycero”, Beata Dysiewicz – Galeria Koloru i Fryzur oraz Janusz Nabiałek – Zakład Stolarski. Wszyscy otrzymali dyplomy.

Kandydatów do wyróżnienia przedstawiła Kapituła, powołana przez Prezydenta Miasta Częstochowy (Przewodniczący – Tadeusz Jezierski, członkowie: Marek Kubara, Wojciech Grabałowski i Dariusz Jadczyk).

Jak zdobyć pieniądze EFS

„Rola i miejsce Regionalnego Ośrodka EFS w realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie śląskim” to temat konferencji zorganizowanej przez Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Częstochowie, która spotkała się z dużym zainteresowaniem przedstawicieli samorządów z regionu, urzędów pracy, szkół, pracodawców, związków zawodowych i organizacji pozarządowych.

EFS to jeden z największych programów pomocowych Unii Europejskiej. Służy m.in. likwidacji bezrobocia, umożliwiając zmianę i podnoszenie kwalifikacji, dostarcza wsparcia osobom niepełnosprawnym, starającym się o zatrud-

nienie, służy walce z dyskryminacją zawodową. W nowym okresie programowania środki funduszu zostały zapisane w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki i wynoszą 11,4 mld euro, z tego województwo śląskie otrzyma ponad 738 mln euro.

Działania te popularyzuje Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego działający przy Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie. Pomaga on bezpłatnie w przygotowaniu wniosków o dotację, dbając, by zachowane były wszystkie wymogi formalno-prawne.

Więcej o częstochowskim ośrodku EFS: <http://www.czestochowa.roefs.pl/>

Powstaje Akademickie Centrum Sportowe

W szybkim tempie przy Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie powstaje kompleks budynków przeznaczonych do uprawiania sportu, m.in.: 2 hale sportowe, siłownia, sauna, sala korekcji postawy, odnowy biologicznej, sala tenisa stołowego, sala fitness. Wszystko to umożliwi uprawianie tenisa ziemnego i stołowego, siatkówki, koszykówki czy futsalu.

Prezydent Częstochowy, Tadeusz Wrona, podpisał umowę z Januszem Berdowskim, Rektorem Akademii im. Jana Długosza w sprawie udziału przez gminę w kosztach budowy „Akademijskiego Centrum Sportowego - hali wielodyscyplinarnej z częścią hotelową”. Trwająca już budowa Akademijskiego Centrum Sportowego, to efekt wieloletnich wysiłków władz rektorskich i pracowników AJD, którzy wspomagani przez częstochowskich

samorządowców i polityków przez lata czynili starania, by przekonać do zasadności inwestycji władze województwa śląskiego i Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach. Hala powstanie kosztem około 24 mln złotych. Ponad połowę tej kwoty (12,4 mln) stanowią będą środki pochodzące z Unii Europejskiej. Natomiast pozostałą część sumy zapewniło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, częstochowski Urząd Miasta, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego i Ministerstwo Sportu oraz sama uczelnia. Od 2004 roku kwota 1 mln złotych na to zadanie była zagwarantowana w każdej edycji Wieloletniego Planu Inwestycyjnego. Wkładem miasta jest także zwolnienie z opłat administracyjnych na kwotę 300 tys. złotych, wsparcie projektu w konkursach Unii Europejskiej oraz polityce regionalnej województwa śląskiego a także pomoc merytoryczna i administracyjna.

MOPS

W nowej siedzibie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje w nowej siedzibie – przy ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 2.

Budynek przejęto od spółki Fortum, w ramach umowy podpisanej z Miastem 20 września 2006 roku. Na ul. Polskiej Organizacji Wojskowej mieści się główna siedziba Ośrodka, będzie tam funkcjonował także Dział Pomocy Dziecku i Rodzinie przeniesiony z Alei Niepodległości. Po przeprowadzce MOPS z ul. Jasnogórskiej na ul. POW planuje się poszerzenie działalności Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, o opiekę nad młodzieżą niepełnosprawną powyżej 18. roku życia.

Wydział Inwestycji Urzędu Miasta dokonał adaptacji budynku dla potrzeb MOPS: wykonał remont, przebudowę pomieszczeń, wymianę wykładzin, położono kafelki, sieć teleinformatyczną, przebudowano ścianki działowe, pomalowano pomieszczenia. Telefony funkcjonujące w starej siedzibie przy ul. Jasnogórskiej nie ulegają zmianie. Wszystkie zespoły rejonowe pozostają w swoich dotychczasowych siedzibach.

Przybędzie 200 miejsc pracy

Dokończenie ze str. 1

Szefowie Polimexu-Mostostalu komplementowali władze miasta za sprawne administracyjne procedury, pomoc w zdobyciu potrzebnych pozwoleń.

Prezes Konrad Jaskóła wyjawiał, że w przypadku dobrej sprzedaży, obok tego zakładu zostanie wybudowany drugi.

- *Miesięcznie będziemy tutaj ocynkować do 6 tys. ton konstrukcji stalowych. Jesteśmy wielką firmą, nasz dochód skonsolidowany w ciągu roku, szacunkowo, osiąga 1 mld euro.* Firma świadczyć będzie usługi ocynkowania ogniowego, za które została wyróżniona Medalem Europejskim oraz Złotym Orbitalem za wprowadzenie ekologicznej technologii ocynkowania bez ołowiu.

Niebawem ruszy SEKAP

Wnioski przez INTERNET

19 grudnia częstochowianie uczestniczyli w warsztatach dotyczących funkcjonowania Systemu Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej (SEKAP).

W budynku Urzędu Miasta przy ul. Śląskiej ustawiono specjalne stanowiska, na których mieszkańcy pod okiem specjalistów poznawali możliwości, jakie daje SEKAP.

System, który ma wejść w życie już za kilka miesięcy, umożliwi załatwianie spraw urzędowych bez wychodzenia z domu - przez Internet. Zapewni szybki i sprawny kontakt z urzędem drogą elektroniczną z niemal każdego miejsca na świecie. Wdrażaniem i organizacją projektu, w którym bierze udział częstochowski Urząd Miasta zajmuje się Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego. Efektem wprowadzenia w życie projektu będzie nie tylko oszczędność czasu, tak istotnego przecież dla każdego z nas (a zwłaszcza dla przedsiębiorców), ale także pieniędzy – mniej zużytego papieru, tonera,

niższe koszty użytkowania drukarek, faksów, kserokopiarek; mniej pieniędzy wydanych np. na transport (do urzędu).

- *Już w ubiegłym roku mogliśmy wejść w tzw. jedno okienko, tak oczekiwane przez przedsiębiorców – mówił prezydent Tadeusz Wrona. - Z naszej strony wszystko było i jest przygotowane. Były blokady ze strony pewnych instytucji, głównie urzędów skarbowych, które nie miały zgody resortu finansów. Mam nadzieję, że dzięki systemowi SEKAP wszelkie trudności będą pokonane.*

75 procent kosztów projektu SEKAP finansowanych jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W systemie SEKAP będą stosowane

certyfikaty elektroniczne wystawiane przez Centrum Certyfikacji SEKAP. Punkty certyfikacji będą znajdowały się w każdym urzędzie miasta i gminy.

19 grudnia odbyła się również konferencja „Funkcjonowanie administracji publicznej w środowisku elektronicznym”, w której

uczestniczyli dyrektorzy szkół i uczniowie klas maturalnych, studenci i wykładowcy częstochowskich wyższych uczelni, przedstawiciele Samorządowego Ośrodka Doskonalenia i Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli "WOM" oraz radni Rady Miasta Częstochowy. Konferencja była elementem projektu realizowanego z inicjatywy Urzędu Miasta „Społeczeństwo Informacyjne w Częstochowie”.

Wyjątkowy wystrój wyremontowanej III Alei Najświętszej Maryi Panny

Kamienica Kupiecka

Jaki był 20

W minionym 2007 roku miasto Częstochowa uzyskało bardzo dobre oceny od wyspecjalizowanych instytucji i redakcji prasowych, oceniających stan finansów miejskich, sposób zarządzania czy informatyzacji.

- ♦ Agencja Fitch Ratings potwierdziła w roku 2007 międzynarodowy długoterminowy rating Częstochowy (czyli ocenę kondycji finansowej) na tym samym poziomie, co poprzednio, oceniając, że perspektywa finansowa naszego miasta jest stabilna.
- ♦ Częstochowa zajęła 3. miejsce – za Poznaniem i Wrocławiem - w prestiżowym Rankingu Samorządów ogólnopolskiego dziennika „Rzeczpospolita” określającym, które miasta w kraju są najlepiej zarządzane i mają najlepszą sytuację finansową. W rankingu pisma samorządowego „Wspólnota” Częstochowa znalazła się w pierwszej dziesiątce miast najlepiej korzystających z funduszy unijnych.

- ♦ Tygodnik „Computerworld” przyznał Częstochowie tytuł „Lidera Informatyki” w kategorii Sektor Publiczny, wcześniej otrzymaliśmy w tej dziedzinie statuetkę Złotej Małpy przyznaną „Samorządowym Liderom Elektronicznej Administracji”.
- ♦ W rankingu miesięcznika „Forbes” Częstochowę uplasowano na VII miejscu wśród miast Polski najlepszych do prowadzenia biznesu w kategorii od 100 do 300 tys. mieszkańców.

Najważniejsze inwestycje:

1. Nowy, rozbudowany Pawilon w Miejskim Szpitalu Zespolonym, w którym znalazł się Blok Operacyjny z 4 salami (3 dla chirurgii ogólnej i jedna urazowo-ortopedyczna), Oddział Intensywnej Terapii i Oddział Neurologii.
2. Remont odtworzeniowy wraz z przebudową i modernizacją budynku zabytkowego przy Alei Najświętszej Maryi Panny 24 (Kamienica Kupiecka).

3. Modernizacja Stadionu Miejskiego przy ul. Olsztyńskiej – wieża sędziowska z zadaszaniem.
4. Adaptacja budynku konduktorowni PKP na Galerię Sztuki Współczesnej.
5. Modernizacja budynku Muzeum Częstochowskiego (Muzeum Pielgrzymowania).
6. Modernizacja i remont budynków Muzeum Kopalnictwa (sztolnie) i Pawilonu Wystawowego B w Parku Staszica.
7. Budowa przez Agencję Rozwoju Regionalnego w ramach Projektu pn. „Budowa infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie Częstochowskiego Parku Przemysłowego” 4 nowoczesnych hal produkcyjno-biurowych.
8. Remonty placówek oświatowych, m.in. 36 szkół, 5 przedszkoli, 2 ośrodków pomocy społecznej (np. termomodernizacja budynku SP nr 26 przy ul. Rakowskiej, remont sali gimnastycznej SP nr 52 w Dźbowie).
9. Budowa toru rowerowego przy Promenadzie Niemena.

Tor rowerowy przy Promenadzie

Pawilon w Miejskim Szpitalu Zespolonym

Pawilon Wystawowy B w Parku Staszica

Konduktorownia jako Galeria Sztuki Współczesnej

07 rok

10. Odwodnienie dzielnicy Kawodrza – Gnaszyn (ulica Mała Warszawka).
11. Zakończenie rozbudowy kanalizacji sanitarnej w Częstochowie.
12. Budowa kolektora deszczowego z centrum miasta do rzeki Warty.
13. Wykonanie 2340 szt. przyłączy do sieci kanalizacyjnej w Częstochowie.

Inwestycje drogowe:

1. Wiadukt w ul. Jagiellońskiej – projekt zrealizowany w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Transport pn. „Usprawnienie przejazdu w południowym korytarzu transportowym w Częstochowie”.
2. Przebudowa ul. Legionów - Projekt realizowany w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego pn. „Usprawnienie dostępności komunikacyjnej terenów Strefy Aktywności Gospodarczej w Częstochowie”.
3. Poprawa ochrony akustycznej mieszkańców Częstochowy wzdłuż DK-1 – I etap realizacji (ekran zachodni) – zadanie w trakcie realizacji.

Inwestycje z zakresu komunikacji publicznej

- System biletu elektronicznego: wraz z systemem słownej i wizualnej informacji dla pasażerów tramwajów i autobusów.

Inwestycje w ochronę środowiska i tereny rekreacyjne

- Przy Częstochowskim Przedsiębiorstwie Komunalnym w Sobuczynie-Młynku rozpoczęto budowę najważniejszej dla regionu inwestycji proekologicznej ostatnich kilku dekad - Zakładu Zagospodarowania Odpadów. Większość środków finansowych na budowę będzie pochodzić z funduszy unijnych.

Inwestycje mieszkaniowe

- Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej TBS - spółka gminy Częstochowa - oddał do użytku dwa nowe budynki mieszkalne, wielorodzinne, w których znajduje się 50 mieszkań, a także podziemny parking z 39 miejscami parkingowymi.

Stadion Miejski - nowa wieża sędziowska

Wielkoborska, Koszalińska, Olsztyńska - to tylko niektóre z ulic z nową nawierzchnią i chodnikami

Kolektor deszczowy

Hale produkcyjno-biurowe na terenie Częstochowskiego Parku Przemysłowego

Dwa nowe budynki mieszkalne ZGM "TBS"

Aleja Brzozowa

"Przewodnik po przyrodniczej ścieżce dydaktycznej dla średniozaawansowanych i zaawansowanych" to nowe wydawnictwo opracowane przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miasta Częstochowy.

Publikacja w całości poświęcona jest Alei Brzozowej przy ul.

Bialskiej - unikatowemu w skali regionu - pomnikowi przyrody (*Uchwała nr 1064/LXIV/2006 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 października 2006 roku*). Autorzy przewodnika przybliżają nie tylko sam chroniony obiekt (Aleję) i gatunek drzewa, który go tworzy, ale opisują też cały szereg zagadnień mających bezpośredni związek z brzozaami i drzewami w ogóle. Przedstawiają więc rodzimych i dalekich krewnych z rodzaju brzozy brodawkowatej, budowę drzewa, fazy jego wzrostu, a także ptaki rezydujące w konarach (sikorki, zięby, pierwiosnki, gołębie, muchówki, kapturki, szpaki, sroki). Piszą o właściwościach brzozy (wykorzystywanych m.in. w medycynie), o tym, co nam daje (sok brzozowy, dziegieć).

Książka pełna jest kolorowych fotografii, nie tylko Alei Brzozowej i pojedynczych drzew, ale także ptaków, szkodników; zawiera schematy i mapy. Nakład – 3 tys. egzemplarzy. Publikacja została sfinansowana ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska w Częstochowie i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Mirowski Przełom Warty

Niewiele jest miast w Polsce, o których opowiadają przewodniki przyrodnicze. Ale także niewiele jest miast posiadających w swoich granicach cenne przyrodniczo obszary. Częstochowa posiada kilka wyjątkowych pod tym względem terenów. Jednym z najpiękniejszych jest dolina przełomu Warty. Rzeka przecięła tu wapienne wzgórza jurajskie tworząc naturalną bramę do naszego miasta. Miejsce to jest już znane i licznie odwiedzane przez częstochowian; urok przełomu dostrzegają także wędrujący od strony Mstowa pielgrzymi.

„Mirowski przełom Warty” wydany właśnie przez Ruch Inicjatyw Społeczny – Ekologicznych „Przytulnia” to książka, którą z dumą prezentujemy. Autorami testów są: prof. Stanisław Cabała – kierownik Katedry Ekologii Uniwersytetu Śląskiego, Cezary Gębicki – kierownik Zakładu Ochrony Środowiska Akademii Jana Długosza oraz znani podróżnicy i przyrodniczy: Jerzy Zygmunt i Krzysztof Pierzgałski. Te nazwiska są gwarancją wysokiej wartości merytorycznej książki. Jej siłą są także zdjęcia. Dzięki nim odkrywamy, że urok częstochowskiej doliny nie jest mniejszy od słynnej Rosputy; dzięki nim poznajemy urok nieznanych roślin, owadów, ptaków i innych zwierząt. Przewodnik może służyć jako pomoc dydaktyczna dla nauczycieli biologii. Może także być podręczną pomocą w plecaku turysty odkrywającego piękno najbliższych okolic.

Rok Biegańskiego

Prezydent Miasta ogłosił miniony rok Rokiem dr. Władysława Biegańskiego dla uczczenia dwóch rocznic - 150. urodzin i 90. śmierci tego najwybitniejszego częstochowianina XX wieku.

Podsumowanie Roku dr. Władysława Biegańskiego odbyło się w grudniu w Ratuszu Miejskim. Prezydent wręczył członkom Komitetu Obchodów Jubileuszu Biegańskiego okolicznościowe medale oraz egzemplarze numerowanej wersji wydanego przez Ośrodek Dokumentacji Dziejów Częstochowy przy Muzeum Częstochowskim reprintu książki „Myśli i aforyzmy o etyce lekarskiej”.

Władysław Biegański - znakomity lekarz, filozof i działacz społeczny pracował w naszym

mieście przez 34 lata. Angażował się w liczne przedsięwzięcia, nie tylko związane z zawodową pracą: był animatorem życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego, ruchu turystycznego i oświaty. A co więcej, potrafił zachęcić swoich kolegów lekarzy do ofiarnej pracy i rozbudzić w nich naukowe ambicje. Był twórcą Towarzystwa Lekarskiego Częstochowskiego, współzałożycielem oddziałów Towarzystwa Higienicznego, Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Biblioteki Miejskiej. Spod jego pióra wyszły liczne artykuły i rozprawy, stworzył podręczniki poświęcone logice medycznej i etyce lekarskiej. Najbardziej znane jest jego dzieło pod tytułem „Myśli i aforyzmy o etyce lekarskiej”, które XXI wieku nic nie straciło ze swej aktualności.

Najważniejsze wydarzenia w ramach Roku dr. Wł. Biegańskiego

- ♦ Ogólnopolska Sesja Naukowa *Dr Biegański a ochrona zdrowia w Częstochowie w końcu XIX i na początku XX wieku*
- ♦ Wydanie reprintu I edycji książki dr. Władysława Biegańskiego *Myśli i aforyzmy o etyce lekarskiej* (1899)
- ♦ Dzień dr. Biegańskiego podczas Regionalnych Dni Książki
- ♦ Wybicie medalu okolicznościowego z podobizną dr. Władysława Biegańskiego
- ♦ Wystawa *Biegański w sztuce i w dokumentach*

- ♦ Finał Regionalnego Turnieju Wiedzy Historyczno-Literackiej *Władysław Biegański (1857-1917) – życie i dzieło*
- ♦ VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Postępy medycyny – etyka i filozofia w medycynie*
- ♦ Uroczystość z okazji 90-lecia Biblioteki Publicznej. Spektakl teatralny *Sceny z życia doktora Biegańskiego* w reżyserii Mariana Florka.

Nowa wystawa częstochowskiego rezerwatu archeologicznego

Z mroku dziejów

Kilkaset zabytków: wyroby z brązu, żelaza, ołowiu, złota, ceramiki, drewna - wystawa „Z mroku dziejów” urozmaica i tak unikalne cmentarzysko kultury łużyckiej prezentowane in situ w Rezerwacie Archeologicznym na Rakowie.

Ekspozycja tematycznie jest oczywiście związana z nekropolią. Jej zakres terytorialny nie ogranicza się jednak wyłącznie do naszego regionu. Są tu eksponaty, bądź ich kopie, które pokazują kulturę łużyczan z innych terenów Polski. Wystawa przybliżyła nam grupę ludzi, którzy zamieszkiwali ziemie polskie w epoce brązu i epoce żelaza, a więc z XIV-V wieku przed Chrystusem. Wiemy o nich wyłącznie na podstawie znalezisk archeologicznych, brak jakichkolwiek źródeł pisanych. Jednakże pokazany stan badań archeologicznych nad tą kulturą pozwolił dosyć dobrze ją poznać. Kultura łużycka swoim zasięgiem objęła większość

ziemi polskich i przetrwała na nich blisko 1000 lat. Związana była z nowymi prądami kulturowymi oraz sferą wierzeń, która wyrażała się powszechnym zwyczajem palenia zmarłych i grzebania szczątków na rozległych, płaskich cmentarzyskach. Ludność kultury łużyckiej pędziła osiadły tryb życia, zajmowała się uprawą ziemi i hodowlą zwierząt. Śladami ich pobytu są pozostałości osiedli mieszkalnych, zlokalizowanych na skraju doliny zalewowej rzeki oraz cmentarzysk, które często użytkowane były przez długi czas, przez wiele kolejnych pokoleń. W naszym regionie na cmentarzyskach występują groby szkieletowe, zawsze jednak w towarzystwie grobów ciałopalnych, tworząc typowe dla tych terenów nekropolie o mieszanym porządku pogrzebowym. Przykładem takiego stanowiska jest cmentarzysko na Rakowie, charakterystyczne dla grupy górnos Śląsko-małopolskiej kultury łużyckiej.

Z prac Rady Miasta

Uchwały z dnia 3 grudnia 2007 roku

NR 212/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie uzupełnienia składu Rady Miasta Częstochowy.
NR 213/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie uzupełnienia składu Rady Miasta Częstochowy.
NR 214/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na prawach powiatu.
NR 215/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku leśnego.
NR 216/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany do statutu Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 777/LIX/02 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 lutego 2002 roku w sprawie zatwierdzenia statutu Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie zmienionego Uchwałą Nr 217/XIX/2003 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 października 2003 roku, Uchwałą Nr 475/XXXV/2004 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 września 2004 roku, Uchwałą Nr 526/XXXVII/2004 Rady Miasta Częstochowy z dnia 26 listopada 2004 roku, Uchwałą Nr 665/XLV/2005 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 maja 2005 r., Uchwałą Nr 1026/LXIII/2006 Rady Miasta Częstochowy z dnia 25 września 2006 roku, Uchwałą Nr 84/IX/2007 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 kwietnia 2007 roku oraz Uchwałą Nr 137/XII/2007 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 czerwca 2007 roku.
NR 217/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie przyjęcia jednolitego tekstu statutu Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Stacji Pogotowia Ratunkowego z siedzibą przy ul. Kilińskiego 10 w Częstochowie.
NR 218/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 92/XI/2003 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 kwietnia 2003 roku w sprawie wprowadzenia regulaminów: 1) „Regulaminu przyznawania nagród i wyróżnień Prezydenta Miasta Częstochowy za wybitne osiągnięcia sportowe dla zawodników, trenerów i działaczy reprezentujących stowarzyszenia sportowe z terenu miasta Częstochowy”; 2) „Regulaminu pracy Komisji Opiniującej” (z późn. zm.)
NR 219/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie udzielenia bonifikaty od ceny sprzedaży budynków mieszkalnych „typu segment” położonych w Częstochowie przy ul. Galwaniego 2, ul. Legionów 7, ul. Manganowej 25 i ul. Granitowej 26.
NR 220/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie wyrażenia zgody na przeznaczenie do sprzedaży w drodze przetargu nieruchomości zabudowanej, położonej w Częstochowie przy ul. Sikorskiego 22.
NR 221/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie wyrażenia zgody na przeznaczenie do sprzedaży w drodze bezprzetargowej nieruchomości gruntowej położonej w Częstochowie przy ul. Kopernika 51/53.
NR 222/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Częstochowy”.
NR 223/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic Lwowskiej i Bytomskiej w Częstochowie.
NR 224/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w dzielnicy Grabówka w rejonie ulic: Goździków, Św. Rocha i Ikara w Częstochowie.
NR 225/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie nadania nazwy drogą gminnym w Częstochowie.
NR 226/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie powiadomienia Skarbnika Miasta - Pani Wandy Kukla o obowiązku złożenia oświadczenia o pracy lub służbie w organach bezpieczeństwa Państwa lub współpracy z nimi w okresie od 22 lipca 1944 roku do dnia 31 lipca 1990 roku.
NR 227/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 17/III/2006 Rady Miasta Częstochowy z dnia 11 grudnia 2006 roku w sprawie zatwierdzenia wyboru przewodniczących i wiceprzewodniczących Komisji Rady Miasta Częstochowy.
NR 228/XIX/2007 z 3 grudnia 2007 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 7/II/2006 Rady Miasta Częstochowy z dnia 4 grudnia 2006 roku z późn. zm. w sprawie określenia

składów osobowych Komisji Rady Miasta. Stanowisko w sprawie zapowiedzi likwidacji połączeń kolejowych przebiegających przez Częstochowę.

Uchwały z dnia 13 grudnia 2007 roku

NR 229/XX/2007 z 13 grudnia 2007 r. w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na prawach powiatu na 2007 rok.
NR 230/XX/2007 z 13 grudnia 2007 r. w sprawie utworzenia przez Gminę Miasto Częstochowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Częstochowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie.
NR 231/XXI/2007 z 13 grudnia 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 65/VIII/2007 Rady Miasta Częstochowy z dnia 5 marca 2007 roku w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w 2007 roku (z późn. zm.)
NR 232/XX/2007 z 13 grudnia 2007 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy na lata 2007-2013”.

Uchwały z dnia 28 grudnia 2007 roku

NR 233/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na prawach powiatu na 2007 rok.
NR 234/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2007 oraz określenia terminu realizacji każdego wydatku ujętego w tym wykazie.
NR 235/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych warunków przyznawania dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego za wysługę lat i warunki pracy oraz obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, a także wysokości innych składników wynagrodzenia dla nauczycieli szkół prowadzonych przez Miasto Częstochowa na rok 2008.
NR 236/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie ustalenia stawki jednostkowej dotacji przedmiotowej dla Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie w 2008 roku.
NR 237/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008.
NR 238/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie Programu Przeciwdziałania Narkomanii i Profilaktyki HIV/AIDS w Mieście Częstochowa na lata 2008-2013.
NR 239/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie utworzenia Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4 w Częstochowie przy ul. Or-Ota 9.
NR 240/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie utworzenia Rodzinnego Domu Dziecka Nr 5 w Częstochowie przy ul. Św. Brata Alberta 36/40.
NR 241/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie utworzenia Rodzinnego Domu Dziecka Nr 6 w Częstochowie przy ul. Pułaskiego 42.
NR 242/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie nadania statutu Rodzinnemu Domowi Dziecka Nr 4 w Częstochowie.
NR 243/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie nadania statutu Rodzinnemu Domowi Dziecka Nr 5 w Częstochowie.
NR 244/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie nadania statutu Rodzinnemu Domowi Dziecka Nr 6 w Częstochowie.
NR 245/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie zaopiniowania projektu uchwały Rady Miasta Ruda Śląska w sprawie likwidacji Poradni Okulistycznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rudzie Śląskiej z siedzibą przy ul. Lipa 2.
NR 246/XXI/2007 z 28 grudnia 2007 r. w sprawie rozpatrzenia skargi Pana Henryka Jeziorowskiego na działania Prezydenta Miasta Częstochowy.

Uchwały z dnia 10 stycznia 2008 roku

NR 247/XXII/2008 w sprawie uchwalenia budżetu miasta Częstochowy na rok 2008.

Treść wszystkich uchwał można znaleźć na stronie Miasta: www.czestochowa.pl w zakładce Rada Miasta.

Radni V Kadencji

Anna Gabarska – technik chemik, obecnie kierowniczka biura w Polskim Stowarzyszeniu Dekarzy, wcześniej dyrektor biura poselskiego Ewy Janik. Mieszkanca dzielnicy Wrzosowiak. Organizatorka festynów, imprez charytatywnych,

akcji społecznych: m.in. bezpłatny porad prawnych dla mieszkańców Wrzosowiaka, Rakowa i Ostatni Grosz, corocznych imprez dla dzieci z okazji Dnia Dziecka i św. Mikołaja, pomocy dla szkoły Podstawowej nr 36, 17 i obiektów żużlowych przy ul. Brzegowej i Olsztyńskiej. W Radzie Miasta Częstochowy po raz pierwszy (zastąpiła Krzysztofa Matyjaszczyka - obecnie Posła na Sejm RP). Zainteresowania: sport – zwłaszcza żużel i boks, dobre kino, turystyka – wędrowki górskie. Mężatka, jedno dziecko: 14-letni syn. Kontakt przez Biuro Rady Miasta lub e-mail: annagabarska@op.pl

Henryk Pinis – absolwent Politechniki Częstochowskiej, przedsiębiorca. Radny IV i V kadencji, wiceprzewodniczący Rady Miasta Częstochowy w latach 2002-2005 (w obecnej kadencji zastąpił Izabelę Leszczyńską, która została Posłem na

Sejm RP). W latach osiemdziesiątych wielokrotny Mistrz Polski i członek kadry narodowej w rajdach samochodowych. Członek klubu radnych Platformy Obywatelskiej oraz Częstochowskiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Problemami Autyzmu. Zainteresowania: sport samochodowy, praca z młodzieżą w zakresie doskonalenia techniki jazdy samochodowej oraz poprawy bezpieczeństwa w ruchu samochodowym. Żonaty, trzy córki. Kontakt przez Biuro Rady Miasta lub e-mail: henryk.pinis@interia.pl

Zdzisław Wolski – 52 lata. Lekarz internista, przedsiębiorca-właściciel firmy Pan-Gaz Częstochowa SA. Obecnie wiceprzewodniczący Rady Miasta Częstochowy, radny Sojuszu Lewicy Demokratycznej z dzielnicy Tysiąclecie,

Kiedrzyń, Parkitka. W poprzednich kadencjach Rady Miasta był przewodniczącym Komisji Rozwoju Regionalnego i Integracji Europejskiej, przewodniczącym Komisji Rewizyjnej, przez dwie kadencje był przewodniczącym Klubu Radnych Sojuszu Lewicy Demokratycznej w Radzie Miasta Częstochowy. Zainteresowania: brydż, żeglarstwo, dobra książka. Żonaty, troje dzieci – syn i dwie córki.

Kontakt przez Biuro Rady Miasta lub e-mail: zdzislaw.wolski@pan-gaz.pl

Rok pełen imprez

Będzie się działo w III Alei

Targi Bożonarodzeniowe „Gwiazdkowa Aleja” okazały się dużym sukcesem – odwiedziło je wiele tysięcy częstochowian, dopisali wystawcy – w alejach stanęło aż 66 stoisk z całego kraju, w których można było kupić ozdoby świąteczne, regionalne wyroby kulinarne, czy upominki pod choinkę.

Świetnie przygotowaną imprezę, wraz z bogatym programem towarzyszącym, prasa nazwała „strzałem w dziesiątkę”. Podobnie było z Festiwal Sztuki Kulinarnej „Aleja Dobrego Smaku”, który zorganizowano kilka miesięcy wcześniej.

To tylko dwa przykłady z ubiegłorocznej listy wydarzeń przygotowanych przez Częstochowską Organizację Turystyczną.

Częstochowska Organizacja Turystyczna powstała w 2004 roku jako stowarzyszenie skupiające m. in. samorządy gminne z Miastem Częstochową i Związkiem Gmin Jurajskich, Klasztor OO. Paulinów na Jasnej Górze i Żarkach-Leśniewie, Polską Izbę Turystyki, biura podróży.

Dobre doświadczenia ubiegłoroczne będą owocowały organizacją w 2008 roku nowych imprez w Alei Najświętszej Maryi Panny, zwłaszcza w odnowionej III Alei.

Od 14 do 16 marca odbędzie się Święto Palmy Wielkanocnej połączone z kiermaszem ozdób wielkanocnych.

Impreza będzie promowała tradycje związane ze świętami Wielkiej Nocy, m. in. palmy wielkanocnej, zdobienia pisanek do wielkanocnego koszyka.

Do organizacji tej nowej imprezy zaproszone zostaną: gminy, twórcy, rzemieślnicy i producenci ozdób wielkanocnych. Odbędzie się

także konkurs na wykonanie najpiękniejszej i najwyższej palmy wielkanocnej.

Od 2 do 4 maja zaplanowano Targi Wiosenne. Impreza będzie miała na celu promocję produktów i producentów regionu częstochowskiego. Zaproszeni zostaną także organizatorzy turystyki, aby mogli zaproponować częstochowianom ofertę letniego wypoczynku. Współorganizację zaproponowano inicjatorom Targów Kwiatów.

W czerwcu, na placu im. dra Wł. Biegańskiego odbędzie się II Festiwal Sztuki Kulinarnej „Aleja Dobrego Smaku” z udziałem słynnych kucharzy. Nowością będzie letni „Biwak wojsk napoleońskich”, czyli historyczna prezentacja wojsk z okresu napoleońskiego.

go, przemarsz i pokazy wojsk na ulicach miasta, salwy, prezentacja regimentów.

Od 15 do 22 grudnia zostaną zorganizowane II Targi Bożonarodzeniowe „Gwiazdkowa Aleja”. Towarzyszyć im będzie cykl imprez związanych z tym jakże pięknym i radosnym dla nas świętem, organizowanych w specjalnie zaaranżowanej scenerii świątecznej.

Kalendarz Urzędu Miasta Częstochowy na 2008 rok jest poświęcony w całości otwartemu w minionym roku nowemu obiektowi muzealnemu - Galerii Malarstwa i Rzeźby Muzeum Częstochowskiego.

Prezentuje zarówno ekspozycje, jakie można tam podziwiać, jak i unikatowe wnętrza i detale architektoniczne poddanej renowacji zabytkowej kamienicy przy ul. Katedralnej 8, w której mieści się Galeria.

Kalendarz na rok 2008 wydany w wersji polsko-angielskiej służy promocji miasta i nowego produktu turystycznego, jakim jest Galeria z dziełami wybitnych polskich artystów. Wersja elektroniczna kalendarza dostępna jest na stronie www.czestochowa.pl.

Wydawcą kalendarza jest Wydział Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta.

SP nr 52

Sala jak nowa

Z końcem ubiegłego roku przekazano do użytku przebudowaną salę gimnastyczną i wyremontowany budynek Szkoły Podstawowej nr 52 w dzielnicy Dźbów. To wielkie wydarzenie dla szkolnej społeczności. Inwestycja – odtworzenie sali gimnastycznej - kosztowała 730 tys. zł. W zakresie wykonanych prac znalazła się m.in. wymiana dachu, stolarki okiennej i drzwiowej, położono nową posadzkę sportową (drewnianą), nowe tynki, pomalowano ściany, wymieniono także instalacje: wodno-kanalizacyjną, CO, elektryczną i odgromową.

Niebawem rozpoczyna się kolejne inwestycje w Dźbowie – realizacja dużego projektu wymiany źródeł ciepła na osiedlu mieszkaniowym. Zostanie doprowadzony gaz i zainstalowane ogrzewanie etażowe. Budynek zostanie ocieplony. Gazowe, etażowe ogrzewanie zastąpi przestarzałe piece węglowe – uciążliwe w eksploatacji zwłaszcza dla starszych ludzi i szkodliwe dla środowiska.

**Złóż wniosek na nowy dowód.
Nie czekaj na ostatnią chwilę.
Nowego dowodu
nie mają jeszcze tysiące osób.**